

Dokument č. C/1

1991, 3. září – Praha. Protokol o výsledku svědka genmjr. RSDr. Karla Nováka, bývalého náměstka ministra vnitra a životního prostředí ČSR

[...] ¹

Na úvod bych uvedl, že pro mimořádné bezpečnostní akce platil rozkaz, opravuji NMV ČSSR č. 9/82² ze kterého vyplývalo, že mimořádně bezpečnostní opatření vyhláší federální ministr vnitra a jsou mu v daném případě podřízeny všechny složky VB vyčleněné pro toto opatření. Byl tam i další článek, který umožňoval vyhlášení MBA na úrovni republikových ministerstev případně na úrovni náčelníků krajských správ. Proto také v souvislosti se 17. 11. 1989 nebylo pro české ministerstvo vnitra dáno žádné zmocnění k řízení této bezpečnostní akce. Dokonce já nemám informaci o tom, že by s českým ministerstvem vnitra bylo o mimořádné bezpečnostní akci k 17. 11. 1989 jednáno. Mám tím na mysli vedení ministerstva vnitra. Já sám jsem se o konání studentské manifestace dozvěděl v podstatě v průběhu týdne z veřejných sdělovacích prostředků a neoficiálně poprvé ráno dne 17. 11. 1989, kdy za mnou přišel velitel Pohotovostního pluku pplk. Zdráhala, který mi oznámil, že odchází, nevím[,] zda na krajskou nebo městskou správu na jednání k nasazení, přesněji řečeno k zajištění této akce, kde se předpokládala i účast příslušníků PP VB. Já jsem je při této příležitosti upozornil pouze na tu skutečnost, že mu musí zůstat k dispozici jeden úplný prapor jako záloha pro vznik případné mimořádné události. Pokud se pamatuji[,] v odpoledních hodinách jsme dostali kolem 15.00 hod. nařízení FMV a to dálnopisně, kterým byla vyhlášena MBA pro Prahu.³ Ale toto si již přesně nepamatuji, předpokládám, že tento rozkaz je k dispozici a v plném rozsahu se na něj odvolávám. Pro vedení MV z tohoto rozkazu nevyplývaly žádné konkrétní úkoly.

Český ministr vnitra vyhlásil ve vlastní kompetenci 30% dosažitelnost pro příslušníky českého ministerstva vnitra a 50% dosažitelnost pro náčelníky.⁴

Pokud je mi předestřeno, že bývalý náčelník MS VB pan Danišovič⁵ ve svých výpovědích⁶ uvádí, že se mnou o svých opatřeních k 17. 11. 1989 hovořil již dne 16. 11. ve

¹ RSDr. Karel Novák (nar. 26. 10. 1926) byl ke dni výsledku o tématu „okolnosti 17. listopadu 1989“ v důchodu. Dne 1. 4. 1949 přijat k SNB, 1. 1. 1953 náčelník obvodního oddělení SVB Praha, 1. 9. 1954 náčelník O-VB Beroun, 15. 9. 1956 zařazen do 2. školy MV Praha, 1. 11. 1962 náčelník O-VB Beroun, 1. 9. 1965 povolán k dálkovému studiu VŠŠ ÚV KSČ v Praze, 1. 7. 1966 náčelník okresního oddělení VB Beroun, 1. 9. 1969 – 27. 6. 1970 povolán k ročnímu internátnímu soustředění dálkového studia VŠŠ ÚV KSČ v Praze, 15. 10. 1970 náčelník všeobecného oddělení Odboru VB ČSSR, 1. 4. 1971 dočasně zástupcem náčelníka odboru koordinace a koncepce FS VB, 1. 4. 1971 pověřen výkonem funkce náčelníka (od 15. 1. 1972 náčelníkem) odboru koordinace a koncepce VB, 1. 6. 1972 dočasně zástupcem náčelníka FS VB – náčelníkem správy pro politicko-výchovnou práci, 10. 1. 1974 – 7. 5. 1974 povolán k internátnímu studiu čtyřměsíčního kursu pro politickovýchovné pracovníky VB VU-MVD SSSR v Leningradu, 1. 3. 1975 zástupce náčelníka FS VB – náčelník správy pro politicko-výchovnou práci, 1. 10. 1977 náčelník kádrové správy MV ČSR, 1. 7. 1981 ustanoven náměstkem ministra vnitra ČSR, 1. 4. 1984 první náměstek MV ČSR (od 1. 8. 1988 MV ŽP ČSR), 7. 12. 1989 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

² Srov. ŽÁČEK, Pavel (ed.): Organizace a řízení represe v ČSSR. Operační štáby generála Lorence 1988–1989. *Securitas Imperii*, 1998, č. 4/I, s. 10–12; dále tamtéž, č. 4/II, s. 455–457.

³ Srov. rozkazy ministra vnitra ČSSR č. 16 ze 17. 11. 1989, ministra vnitra a životního prostředí č. 11 ze 17. 11. 1989. *Studentské listy*, č. 20, s. 1.

⁴ Srov. tamtéž.

⁵ Pplk. JUDr. Michal Danišovič (nar. 20. 10. 1945) byl 5. 9. 1966 přijat do služeb MV a ustanoven do funkce hlídkového příslušníka MO-VB Letná, 5. 1. 1967 – 1. 8. 1967 vyslán do nástupní školy VB v Praze, 5. 9. 1968 denní studium odborné školy VB v Janu pod Skalou, 24. 10. 1969 převeden do vyššího stupně studia na SOŠ Pardubice, 1. 9. 1970 – 13. 6. 1975 kombinované studium kriminalistického směru PF UK, 1. 8. 1971 referent 1. skupiny OO-VB Praha 7, 1. 8. 1972 starší referent 3. oddělení odboru obecné kriminality, 1. 11. 1975 dočasně SR 1. oddělení OOK MS-VB, 1. 6. 1976 – 31. 7. 1976 vyslán do internátního dvouměsíčního kursu pro zvýšení kvalifikace při Speciální střední škole milice v Moskvě, 15. 8. 1976 zástupce náčelníka speciálního odboru obecné kriminality MS-VB, 1. 3. 1979 dočasně zástupce náčelníka OS SNB Mělník pro VB a současně náčelník

večerních hodinách na PP VB, tak k tomuto bych uvedl to, co jsem již uvedl ve svých výpovědích jak na vojenské tak na civilní prokuratuře⁷, kdy na tyto výpovědi se v plném rozsahu odvolávám a to: že dne 16. 11. 1989 jsem na PP VB skutečně byl, jednalo se o vyhlášení povýšení několika náčelníků do hodnosti plukovníků kde pan Danišovič byl přítomen, ale opětovně musím uvést, že si vůbec nejsem vědom toho, že by se mnou Danišovič o této otázce hovořil a při své výpovědi vycházím já z toho, že bych při takovéto příležitosti ani takovéto otázky s ním neprojednával. V této souvislosti bych na doplnění ještě uvedl, že my jako MVŽP ČSR jsme po 17. 11. zjistili, že dne 16. 11. 1989 vyhlásil náčelník krajské správy tj. S SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje mimořádně bezpečnostní akci a v rozdělovníku tohoto rozkazu nebylo MVŽP ČSR uvedeno a proto jsme jej také dostali až dodatečně.⁸

V uvedený den 17. 11. 1989 jsem se já zdržoval na pracovišti, ne v souvislosti s tím, že bych byl pověřen nějakými úkoly k mimořádně bezpečnostní akci, ale proto, že jsem byl odpovědný za předložení třech variant návrhu rozpočtu na rok 1990 za české ministerstvo vnitra do vlády. Pokud se pamatuji, kolem 17.00 hod. mi telefonoval ministr vnitra Jireček⁹ a dotazoval se mne, jak vypadá situace na Albertově. Já jsem na základě toho telefonoval na MS VB, osobně jsem přesvědčen, že jsem hovořil s Danišovičem, i když mi bylo předestíráno, že jsem hovořil s náčelníkem Hlavní [Městské] správy Houbou.¹⁰ Každopádně jsem dostal informaci, že manifestace se zatím drží na povolené trase, že jsou tam nesený nějaké transparenty, skandována nějaká hesla, ale jinak, že to nevybočuje z normálu. Tuto informaci jsem já také podal Jirečkovi a ten mě požádal, abych mu zavolal, pokud se dovím něco nového. Já jsem pak opětovně asi po hodině znovu volal na MS VB, odkud mi byla podána informace, že manifestanti jsou na Vyšehradě nebo se vracejí z Vyšehradu a že zatím je celkem klid. Při tomto telefonátu jsem požádal, aby mi byla podána informace, jestliže v souvislosti s manifestací nastanou nové skutečnosti. Opětovně jsem o situaci informoval ministra. Pak mně asi po půl hodině, nemohu to blíže určit, telefonoval I. nám. FMV gen. Lorenc a dotazoval se mne, jak vypadá situace okolo manifestace. Já jsem mu sděloval, že zatím manifestace probíhá klidně a on mi sdělil, že je jiná situace. Od něj jsem se dozvěděl, že

odboru VB, 1. 9. 1979 zástupce náčelníka OS SNB pro VB a současně náčelník O-VB OS SNB Mělník S-SNB hl. m. Prahy a Sčk., 1. 6. 1983 náčelník OS SNB Praha 6, 1. 6. 1986 – 31. 7. 1986 dvouměsíční kurs náčelníků OS SNB při VŠ FED KGB SSSR v Moskvě, 1. 5. 1987 I. zástupce náčelníka MS-VB Praha, 1. 5. 1989 náčelník MS-VB, 7. 12. 1989 zproštěn dočasně výkonu služby, 30. 6. 1990 uvolněn ze služebního poměru příslušníka SNB.

⁶ Srov. *VÚA-SA AČR Olomouc*, f. VVS Tábor, sp. zn. T 10/91, sv. I., Protokoly o výslechu svědka pplk. Michala Danišoviče z 1. 12. 1989 – 26. 1. 1990.

⁷ Srov. tamtéž, sv. II., Protokol o výpovědi svědka genmjr. SNB Karla Nováka z 3. 12. 1989.

⁸ Rozkazem náčelníka S-SNB hl. m. Prahy a Sčk. č. 27 z 16. 11. 1989 byla vyhlášena MBA a BO „Student“.

Studentské listy, č. 20, zvláštní příloha Ukradená revoluce, s. 3.

⁹ Václav Jireček (nar. 28. 4. 1933) byl od 21. 4. 1988 do 5. 12. 1989 ministrem vnitra a životního prostředí ČSR. Srov. KALOUS, Jan a kol.: *Biografický slovník představitelů ministerstva vnitra v letech 1948–1989. Ministři a jejich náměstci*, s. 77–78.

¹⁰ Plk. JUDr. Jaroslav Houba (nar. 25. 10. 1939) byl 7. 11. 1960 přijat do služeb MV jako hlídkový příslušník O-VB Kladno S-VB Praha, 5. 3. 1961 operativní zmocněnec SBRS na O-VB Praha-západ, 6. 4. 1961 povolán do II. běhu tříměsíčního kursu VB v Pardubicích, 1. 6. 1961 operativní zmocněnec SBKTČ Praha-západ, 1. 7. 1964 referent SBKTČ O-VB Praha-západ, 1. 9. 1965 – 22. 7. 1967 povolán k dennímu studiu střední odborné školy, směr VB – obor obecná kriminalita ve škole MV Vnoň, 1. 9. 1970 – 13. 6. 1975 kombinované studium kriminálního směru PF UK, 1. 12. 1975 zástupce náčelníka OO-VB Praha-západ, 1. 5. 1977 náčelník OO-VB Praha-západ, 1. 6. 1977 – 30. 7. 1977 internátní dvouměsíční kurs pro zvýšení kvalifikace při Speciální střední škole milice v Moskvě, 1. 10. 1977 dočasně pověřen výkonem funkce náčelníka OS-SNB Praha-západ, 1. 4. 1978 náčelník OS-SNB Praha-západ, 1. 1. 1981 dočasně pověřen výkonem funkce I. zástupce náčelníka S-VB Praha, 1. 3. 1981 I. zástupce náčelníka S-VB Praha, 1. 5. 1982 zástupce náčelníka S-SNB Praha hl. m. Prahy a Sčk. a náčelník S-VB Praha, 1. 8. 1988 náčelník Hlavní správy VB MVŽP ČSR, 7. 12. 1989 dočasně pověřen výkonem funkce I. náměstka MVŽP ČSR, 25. 2. 1990 náčelník Hlavní správy VB ČSR, 30. 6. 1990 odvolán z funkce.

manifestanti chtějí jít do Opletalovy ulice a na Václavské náměstí. Současně se mne ptal na můj názor. Já jsem mu sdělil, že zastávám ten názor, že vzhledem k výročí bych nechal manifestaci volný průběh, tzn. snažil bych se vyhnout zákroku příslušníků proti manifestujícím. Svůj názor jsem odůvodnil tím, že co chtěli manifestanti vyjádřit, to stejně již udělali a že proto přijetí nějakých opatření považuji za zbytečné. Na tomto názoru jsme se nakonec oba shodli a pan Lorenc mě požádal, abych toto naše stanovisko tlumočil Danišovičovi. Já jsem mu sdělil, že to pochopitelně udělám, ale že Danišovič je podřízen náčelníkovi S SNB hl. m. Prahy, kterého v té době zastupoval plk. Bytčánek, a že považuji za vhodné, aby z titulu nadřízenosti on toto stanovisko sdělil rovněž Bytčánkovi. Toto také Lorenc slíbil, že udělá. Já jsem pak telefonoval Danišovičovi, kterému jsem sděloval společné stanovisko mé a I. nám. FMV, tj. že proti manifestantům by nemělo být zakročeno a on mi na to odpověděl, že má jiné rozkazy. Já jsem se blíže na obsah rozkazů, které měl Danišovič[,] nedotazoval, pouze jsem jej odkázal, aby si v daném případě zatelefonoval Bytčánkovi, kam jsem předpokládal, že bude telefonovat Lorenc.

Kolem 19. hod. jsem měl další telefonát s Danišovičem, nevím, zda volal on nebo já. Dostal jsem informaci, že průvod byl zastaven ve Vyšehradské ulici, při snaze pokračovat do Opletalovy ulice a že dav zahrnul na nábřeží směrem k Palackého náměstí.

Pak následoval nevím, přesně po jaké době další telefonát, tentokrát od Lorence, který mi sdělil, že manifestanti byli zastaveni na Národní třídě a opětovně jsem byl dotazován na můj názor, jak dále postupovat. Já jsem mu sdělil, že setrvávám na svém původním názoru, tj. nezasahovat proti manifestantům nasazením příslušníků, ale že vzhledem k již pokročilé době vyzvat demonstranty k tomu, aby se rozešli. Opětovně jsme se dohodli, že já zatelefonuji Danišovičovi a on bude tlumočit totéž stanovisko Bytčánkovi. S Danišovičem jsem pak uskutečnil telefonický rozhovor, kdy jsem mu tlumočil Lorencovo stanovisko a současně jsem mu doporučil, aby si stáhnul na místo dostatečný počet vozů s tlampači, pro uskutečňování výzev k rozchodu. On mi sdělil, že tam od počátku má rozhlasový vůz, tzv. Bouři, která již asi deset minut dává výzvy k rozchodu. Pak jsem již dostal asi kolem 21. hod. telefonickou informaci od Danišoviče, že manifestace se rozešla a že nedošlo k žádné mimořádné události. Přesněji řečeno, k žádné vážnější události. Ještě bych doplnil, že při předchozím telefonátu jsem Danišoviče upozorňoval, že příslušníci na místě se nemají nechat vyprovokovat žádným způsobem k zákroku. Já jsem tuto informaci podal ministrovi vnitra a sám jsem z pracoviště odešel kolem 23. hod.

K doplňujícímu dotazu, zda jsem měl informaci o tom, jak skutečně vypadá uzávěra na Národní třídě, která v podstatě vylučovala možnost, aby se dav rozešel[,] uvádím, že takovou informaci jsem neměl a i toto již bylo předmětem konfrontace mezi mnou a Danišovičem¹¹, kdy on tvrdí, že mi takovou informaci podával. Já musím opětovně setrvat na názoru a stanovisku, že mi tuto informaci nedal.

Dále mi bylo předestřeno, že obviněný Danišovič ve své výpovědi z 8. 12. 1989¹² uvádí, že kolem 19.45 hod. měl se mnou telefonický rozhovor[,] při kterém jsem měl já vyjádřit stanovisko, aby „...zvážil možnost vytahování agresivních jedinců z davu, aby tím byla oslabena útočnost a akceschopnost manifestantů...“. Dále jsem byl seznámen s tím, že tento rozhovor potvrzují ostatní účastníci řídicího štábu na MS VB. K této výpovědi bych uvedl, že pokud bych takovéto své stanovisko vyjádřil, bylo by to v přímém rozporu s tím, co celou dobu uvádím a proto jsem nucen toto odmítnout. Nemohu pouze vyloučit tu skutečnost, že v rámci telefonátu mi nebyla [mi byla] podána informace, že dochází k předvádění agresivních jednotlivců.

¹¹ Srov. *VÚA-SA AČR Olomouc*, f. VVS Tábor, sp. zn. T 10/91, sv. XIV., Protokol o konfrontaci Danišovič – gen. Novák z 11. 1. 1990.

¹² Srov. *tamtéž*, sv. I., Protokol o výslechu svědka pplk. Michala Danišoviče z 8. 12. 1989.

K dalšímu dotazu, který se týká představitelů sovětského ministerstva vnitra, bych uvedl, že české ministerstvo vnitra tu nemělo takového představitele, představitel pro úsek VB byl při FMV, konkrétně na FS VB a byl to gen. Teslenko. Toto byl poslední představitel, kterého já pamatuji. Ten zpočátku docházel na české ministerstvo vnitra zhruba [jednou] za čtvrt roku, kdy jsme si vyměňovali poznatky o stavu trestné činnosti u nás a v Sovětském svazu. K častějším kontaktům docházelo v období posledního roku, kdy začaly být uveřejňovány pravdivé statistiky o tr. činnosti na území Sovětského svazu. Jak jsem již uvedl[,] působil na FS VB a zároveň navštěvoval i jednotlivé krajské správy. O těchto svých návštěvách naše ministerstvo informoval předem, někdy až po svém návratu. Jinak byl zván na oficiální oslavy, které v rámci českého ministerstva vnitra byly pořádány jako např. přísaha na pluku, vyřazování absolventů apod. Pokud se jedná o jeho přítomnost dne 17. 11. 1989 v řídicím štábu na MS VB u Danišoviče, tak bych uvedl, že o tom, že je tam přítomen, jsem se toho dne vůbec nedozvěděl, ani on pokud vím[,] neoznámil, že se chce tohoto zúčastnit a o jeho přítomnosti jsem se já dozvěděl, až na vojenské prokuratuře v rámci prováděného vyšetřování. Nemohu tedy říci, kdo jej tam pozval, ani se nemohu vyjádřit k tomu, za jakým účelem tam byl přítomen.

Pokud bych měl popsat průběh událostí v dalších dnech[,] musím říci, že nejsem schopen datumově, ani časově to přesně rozlišit. Pamatuji se, že v následující dny, ale nevím[,] jestli to byla sobota nebo neděle, vím, že to bylo dopoledne, kdy jsem byl v garáži, jsem byl telefonicky volán, abych se spojil s náčelníkem S SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje plk. Chmelíčkem.¹³ S ním jsem se telefonicky spojil a pak jsem odejel k němu na pracoviště. Byl jsem tam mezi 11. hod., opravuji, to byl telefonát a ke Chmelíčkovvi jsem se dostavil mezi 11.–12. hod. Zde jsem se poprvé dozvěděl o údajné smrti Martina Šmída při zákroku na Národní třídě, kdy se současně hovořilo o určitých počtech demonstrantů, kteří byli lékařsky ošetřeni. Zde jsme obdrželi informaci, že jsou prověřováni dva Martinové Šmídové, jeden z Berouna a jeden z Prahy.

Ještě pro upřesnění si vzpomínám, že ten Šmíd z Berouna, přesněji řečeno, že s jedním Šmídem již bylo hovořeno a za jedním Šmídem, že teprve jedou.¹⁴ Současně pro možné upřesnění datumu mé návštěvy bych uvedl, že v té době tam byla skupinka, která připravovala oficiální sdělení pro ČTK. Zde nebylo přijmuto žádné rozhodnutí, účelem mé návštěvy bylo získat informaci o současném stavu. Pokud mi byla předestřena část výpovědi svědka Dr. Zdráhaly, ze dne 16. 4. 1991, před touto komisí¹⁵, kde on na str. 7 uvádí, že cituji: „dne 18. 11. jsem se od operačního důstojníka PP VB dozvěděl, že genmjr. Novák požadoval opětovné nasazení našich jednotek, jedna rota byla vyslána do Prahy a další požadavky“, že byl nucen

¹³ Plk. JUDr. Antonín Chmelíček (nar. 19. 5. 1940) by 10. 7. 1960 přijat k HS PS MV Praha jako zástupce velitele pro věci politické 4. pohraniční rotu 9. pohraniční brigády MV, 1. 11. 1960 ZVP 12. pohraniční rotu 9. PB MV, 1. 10. 1962 ZVP 11. pohraniční rotu 9. PB MV, 1. 3. 1964 velitel 1. čety 13. pohraniční rotu 9. PB MV, 15. 10. 1964 referent skupiny operativní OO-MV Uherské Hradiště KS-MV Brno, 1. 8. 1966 referent O-StB Uh. Hradiště S-StB Brno, 1. 9. 1970 povolán do kombinovaného studia kriminalistického směru PF UK, 1. 3. 1973 starší referent O-StB Uh. Hradiště, 1. 10. 1973 – 13. 6. 1975 pokračuje ve IV. ročníku PF UK, 1. 6. 1974 SR 3. oddělení 9. 9. odboru II. S-FMV, 1. 7. 1974 SR 2. oddělení 3. odboru II. S-FMV, 1. 9. 1975 starší referent specialista 1. oddělení 3. odboru II. S-FMV, 1. 7. 1976 náčelník 2. oddělení 4. odboru II. S-FMV, 1. 6. 1977 zástupce náčelníka 4. odboru II. S-FMV, 1. 8. 1977 zástupce náčelníka 4. odboru a současně náčelník 1. oddělení 4. odboru II. S-FMV, 1. 12. 1977 zástupce náčelníka 6. odboru II. S-FMV, 1. 1. 1981 zástupce náčelníka 4. odboru II. S-FMV, 1. 3. 1981 náčelník 4. odboru II. S-FMV, 1. 7. 1981 náčelník 2. odboru II. S-FMV, 1. 11. 1986 – 30. 12. 1986 dvouměsíční kurs pro náčelníky správ, jejich zástupce a kádrové rezervy při VŠ FED KGB SSSR v Moskvě, 1. 7. 1987 I. zástupce náčelníka S-SNB hl. m. Prahy a Sčk. a současně náčelník S-StB Praha, 15. 4. 1989 náčelník S-SNB hl. m. Prahy a Sčk., 7. 12. 1989 zástupce náčelníka II. S-SNB, 4. 2. 1990 odvolán z funkce a zařazen do zálohy pro přechodně nezařazené příslušníky v péči II. S-SNB, 23. 6. 1990 propuštěn ze služebního poměru příslušníka SNB.

¹⁴ Srov. ŽÁČEK, Pavel: *Fáma o smrti Martina Šmída a její vyšetřování*, s. 159–160.

¹⁵ Srov. dokument č. CH/1.

odmítnout z důvodu nedostatku příslušníků, „já jsem se ve večerních hodinách telefonicky spojil s Novákem a z jeho popudu jsem nechal vyhlásit svoz příslušníků z Čech s termínem asi do neděle tj. 19. 11. 1989 do 12.00 hod.“, tak k tomuto bych uvedl, že nemohu toto svědectví jako odpovídající skutečnosti vyloučit, ale já osobně si na to nevzpomínám, a proto se k tomu nemohu blíže vyjádřit. Já pouze vím o tom, že jsem byl telefonicky volán, kdy předseda české vlády Pitra chtěl podat informaci od ministra vnitra Jirečky a já jsem zajišťoval, aby se mezi sebou spojili.

K předestřené části výpovědi svědka RSDr. Nezvala ze dne 18. 7. 1991, kde on na str. 4 protokolu¹⁶ uvádí, že dne 19. 11. 1989 jsem byl přítomen u I. náměstka FMV a zde mělo být zvažováno nasazení bezpečnostních jednotek k obnovení veřejného pořádku v Praze, uvádím, že na takovéto jednání si skutečně nepamatuji, i když vzhledem k předestřenému svědectví jej nemohu vyloučit.

K dalšímu dotazu, abych blíže uvedl[,] co je mi známo o činnosti komise pod vedením náměstka Sedláka bych uvedl, že někdy v počátku následujícího týdne jsem se dozvěděl, že byla ustavena komise, pod vedením náměstka Sedláka ke shromáždění veškerých podkladů týkající se 17. 11. 1989 a mně v té souvislosti bylo uloženo, abych zabezpečil součinnost z úrovně českého ministerstva vnitra. Já jsem určil jako odpovědného pracovníka bývalého plk. Houbu, který měl být odpovědný za soustředění veškerých podkladových materiálů z úseku našeho ministerstva.

Jinak já s materiálem, který byl u Houby shromážděn jsem se jako celkem neseznámil, pouze někdy v polovině týdne jsem se na základě telefonátu ve večerních hodinách dostavil na pracoviště Houby, kde mě on předložil úřední záznam, nevím, již koho, předpokládám, že to byl buď Houba nebo Danišovič a obsahem tohoto záznamu bylo, že na příslušníky na Národní třídě měly být z nějakého lešení házeny nějaké předměty. Já jsem se ptal, zda je toto nějakým způsobem zadokumentováno a Houba mi řekl, že vyjma uvedeného záznamu, jiné důkazy nejsou. Rovněž tak nevím, zda existoval nebo neexistoval záznam radioprovozu, já jsem se o tomto záznamu bavil týden na to v neděli na Předsednictvu vlády na schůzce, o které jsem již hovořil ve svých předcházejících výpovědích. Doporučoval jsem, aby byly soustředěny a vyhodnoceny veškeré záznamy radioprovozu. Zda to bylo provedeno, nevím.

K otázce Lidových milicí uvádím, že součinnostní plány pro případ mimořádné situace ohrožení státu existovaly na úrovni krajů a okresů, kdy byla prováděna i součinnostní cvičení. Pokud vím, z úrovně republikového ministerstva měl existovat jakýsi republikový štáb, kterému jsme měli podávat – tuto informaci bych upřesnil, že na základě NMV ČSSR číslo si již nepamatuji, jsme v případě vyhlášeného MBO informovali členy tohoto štábu[,] mezi které patřil i představitel Lidových milicí, stejně jako představitel vojenského okruhu.¹⁷ Pokud se jedná o samotné povolání jednotlivých jednotek LM v týdnu po 17. 11. 1989 uvádím, že o tomto povolání jednotek jsem žádnou informaci neobdržel a ani mi není známo, že by se připravovala nějaká součinnost pořádkových jednotek VB s těmito jednotkami.

Byla mi dále předložena k vyjádření část výpovědi svědkyně Viktorové ze dne 4. 1. 1990 na Generální prokuratuře České [socialistické] republiky¹⁸, kde tato svědkyně mimo jiné uvádí, že dne 17. 11. prováděla průběžné zápisy z jednání řídicího štábu u Danišoviče do autentizovaného sešitu a do tohoto sešitu na základě žádosti Danišoviče v následujících dnech dopsala poznámku: „s. Lorenc – ne – vyčkat – bude sděleno“ s tím, že tato výpověď je učiněna dne 20. 3. 1990.¹⁹ Uvedl bych, že paní Viktorovou neznám, alespoň jméno mi nic

¹⁶ Srov. dokument č. B/10a.

¹⁷ Srov. ŽÁČEK, Pavel (ed.): Organizace a řízení represe v ČSSR. Operační štáby generála Lorence 1988–1989. *Securitas Imperii*, 1998, č. 4/1, s. 11–12.

¹⁸ Srov. *VÚA-SA AČR Olomouc*, f. VVS Tábor, sp. zn. T 10/91, sv. XVII., Protokol o výslechu svědka pppap. Tatáni Viktorové ze 4. 4. 1990.

¹⁹ Srov. BARTUŠKA, Václav: *Polojasno*, s. 185.

neříká a stejně tak se nemohu vyjádřit k tomu, proč toto učinila, alespoň mi o tom není nic známo.

S Danišovičem jsem já byl v častém kontaktu, ale jednalo se o kontakty služební, kdy jsme řešili problémy týkající se hl. m. Prahy a rozhodně jsem já jej o nic takového nežádal, ani se mnou o ničem takovém nejednal. Opakuji, že do rozporu výpovědi Danišoviče jsem se dostal již v rámci prováděného šetření na Vojenské prokuratuře, kdy jsme byli vzájemně konfrontováni. Na svých výpovědích trvám a nemám, co bych k tomu doplnil. Na doplnění bych uvedl, že dne 17. 11. 1989 byl se mnou na pracovišti mjr. Josef Štěpánek²⁰, který by případně mohl potvrdit obsah telefonátů, které jsem v uvedený den ve večerních hodinách vedl. Ovšem nevím, zda byl u všech přítomen.

To je vše, co bych mohl k věci uvést.

Na to byl protokol ukončen. Svědek prohlašuje, že si celý protokol o své výpovědi přečetl, drobné opravy, převážně překlepů, udělal přímo v textu, jiné opravy nebo doplnění nežádá. Po té byl protokol jako správný ve 12.00 hod. podepsán.

[...] ²¹

ŽÁČEK, Pavel: Vypovídat pravdu a nic nezamlčet. Protokoly parlamentní vyšetřovací komise pro objasnění události 17. listopadu 1989. CEVRO – Liberálně konzervativní akademie, Praha 2014, s. 343–349.

²⁰ Mjr. JUDr. Josef Štěpánek (nar. 4. 1. 1948) byl 1. 12. 1968 přijat do SNB jako hlídkový příslušník MO-VB Břevnov OO-VB Praha 6, 6. 12. 1968 – 6. 6. 1969 povolán do 2. běhu nástupní školy VB Bradlo u Pardubic, 1. 7. 1969 výkonný příslušník MO-VB Břevnov, 18. 9. 1972 zahájen 1. běh dálkového dvouročního nástavbového kursu pro absolventy středních škol ve SOŠ Veltrusy (směr VB, obor pořádková služba), 11. 9. 1973 – 12. 6. 1974 přeřazen do SOŠ Ostrov nad Ohří, 1. 1. 1974 náčelník MO-VB Suchdol, 1. 5. 1974 zástupce náčelníka MO-VB Vokovice OO-VB Praha 6, 1. 9. 1974 – 31. 7. 1978 povolán ke studiu fakulty VB VŠ SNB, 1. 8. 1978 starší referent specialista odboru pořádkové služby Správy pořádkové a dopravní služby MV ČSR, 1. 2. 1985 vedoucí starší referent specialista analytické skupiny Správy pořádkové a dopravní služby MV ČSR, 1. 10. 1988 konzultant sekretariátu I. náměstka MVŽP ČSR, 1. 2. 1990 dočasně pověřen výkonem funkce náčelníka sekretariátu I. náměstka MVŽP ČSR.

²¹ Vlastnoruční podpisy svědka RSDr. Karla Nováka, vyslychajících JUDr. Vladimíra Hermanna, Jaroslava Světničky (nepodepsán) a zapisovatelky Mileny Bílkové.